

7/113
S.K. 28

T.C.
AİLE VE SOSYAL POLİTİKALAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 32657917-610-49220
Konu : Soru Önergesi(7/113)

13/04/2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 18/12/2015 tarih ve 31853594-610-2-64-4002 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın Dr. M. Sezgin TANRIKULU tarafından Başbakanımız Sayın Prof. Dr. Ahmet DAVUTOĞLU'na yöneltilen ve Bakanlığımız koordinatörlüğünde yazılı olarak cevaplandırılması uygun görülen 7/113 Esas Numaralı yazılı soru önergesine ilişkin hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Sema RAMAZANOĞLU
Bakan

EK :
Soru Önergesi Cevabı(3 Sayfa)

DAĞITIM :

Gereği: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına Bilgi: Başbakanlığa

Elektronik İmza
Aile ile Aynadır
14.4/2016
Mürsel YILMAZ
Bilgisayar İşletmeni

*Bu belge elektronik imzalıdır. İmzalı suretinin aslını görmek için <https://bys.aile.gov.tr/EvrakDogrulama> adresine girerek (XN50F+-sJubKi-W27747-Ssxosf-ZqOAUhRX) kodunu yazınız.

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177 Sokak No:10/ A Kat:22 Çankaya/ Ankara Bilgi için: İdris KANAT
Telefon No: (312)705 58 00 Faks No: (312)705 58 97 Aile Ve Sos.Pol. Uz.Yrd.
e-Posta: stratejigb@aile.gov.tr İnternet Adresi: <http://sgb.aile.gov.tr/iletisim>

İstanbul Milletvekili Sayın Dr. M. Sezgin TANRIKULU'na Ait 7/113 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Olarak Hazırlanan Cevap Metni

SORU 1: Türkiye’de 2010-2015 yılları itibariyle çocuk gelin sayısı kaçtır?

CEVAP 1: Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yayımlanan evlenme istatistikleri resmi evlenmeleri içermekte olup, 2010-2015 yıllarına ilişkin çocukgelinlere ait resmi evlenme sayısı aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Tablo: Yıllara göre çocuk gelin sayısı(16-17 yaş)

YILLAR	SAYI
2010	45.738
2011	42.700
2012	40.428
2013	37.481
2014	34.629
2015	31.337

SORU 2: İmam nikâhı yapmak için önce resmi nikâh kıyma şartının kaldırılması çocuk gelin sayısını ne kadar artıracaktır?

CEVAP 2: Anayasa Mahkemesi 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu’nun 230. maddesinin 5. ve 6. fıkralarını iptal etmiş olması bu konuda bir içtihat değişikliğine gittiğini göstermekte olup söz konusu kararın açıklamasında “kişilerin herhangi bir dini tören veya nikâh olmaksızın fiilen birlikte yaşamaları ve çocuk sahibi olmaları, özel hayata saygı gösterilmesi bağlamında hukuk düzenince suç olarak nitelendirilip cezalandırılmazken, kişilerin özel hayatlarına ilişkin tercihleri ve dini inançları gereği evlenmelerinin dinsel törenini yapmalarının suç olarak düzenlenmesi ölçüsüzlük” olarak nitelenmektedir. Bu çerçevede, 27.05.2015 tarihli ve 2015/51 sayılı iptal kararı resmi nikahın gerekliliğini ortadan kaldırmamaktadır.

SORU 3: Türkiye’de çocuk gelinlerin sayısının artması nasıl engellenecektir?

SORU 4: Türkiye’de çocuk gelinlerin önlenmesi için geliştirilen projeler nelerdir?

CEVAP 3-4: Türkiye’de erken yaşta evliliklerin önlenmesine yönelik kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları dahil olmak üzere ilgili tüm tarafların katılımı ile kapsamlı çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Gerçekleştirilen yasal düzenlemelere bakıldığında; 2002 yılında yürürlüğe giren Türk Medeni Kanunu’nun kadınlar için evlenme yaşını 15 yaşından 17 yaşına yükselterek erkeklerle eşitlenmiştir. 765 sayılı Mülga TCK’nın 423’üncü maddesi ile hüküm altına alınan on beş yaşını dolduran bir kız çocuğuna yönelik cinsel istismar fiilinin cezasının “evlenme ile ortadan kalkması” uygulamasının kaldırılması erken yaşta evliliklerin önlenmesi ve kadına yönelik ayrımcılığın ortadan kaldırılmasına yönelik önemli bir düzenleme gerçekleştirilmiştir. 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu ile reşit olmayan kişiyle cinsel ilişkide bulunmak ve çocukların

cinsel istismarı fiillerinin bağımsız suçlar olarak tanımlanmış, 2014 yılında bu suçlara ilişkin cezalarda artırımına gidilmiştir.

Temel kanunlarda yapılan bu düzenlemelerin yanı sıra, 1997 yılında yasalaşan zorunlu eğitimin kesintisiz 8 yıla çıkaran 4306 Sayılı Kanun sonuçları itibarıyla kız çocuklarının okulda kalma süresini uzatması dolayısıyla sorunun çözümüne olumlu katkılar sağlamıştır. 2012 yılında zorunlu eğitim süresinin 12 yıla çıkmasının da erken yaşta evliliklerin önlenmesi konusunda olumlu bir etki sağlayacağı değerlendirilmektedir.

Türkiye’de erken yaşta evliliklerin önlenmesine yönelik idari tedbirler de alınmaktadır. Bakanlığımız tarafından hazırlanan ve 2013-2017 yıllarını kapsayan “Ulusal Çocuk Hakları Strateji Belgesi ve Eylem Planı”nda erken yaşta ve zorla evliliklerin önlenmesine yönelik hedef ve stratejilere yer verilmiştir. Bu çerçevede “Erken yaşta evliliklerin önlenmesine ilişkin etkin yasal ve idari tedbirler alınacaktır.” hedefi altında yer alan stratejiler şöyle sıralanmıştır:

- Erken yaşta ve zorla evliliklerin nedenleri ve etkilerine ilişkin bilimsel araştırmalar yapılacaktır.
- Nüfusa kayıt edilmemiş çocukların sisteme alınması için gereken tedbirler alınacaktır.
- Özellikle kız çocuklarının eğitim sistemi içinde kalması ve eğitim sistemi dışında kalan kız çocuklarının tespiti, takibi ve eğitime devamını sağlamak için gerekli tedbirler alınacaktır.
- Erken yaşta evlenerek doğum yapan kız çocuklarının tespiti, bildirimi ve bu konudaki yargılamaların öncelikli ve hızlı olmaları konusunda gerekli tedbirler alınacaktır.
- Toplumun tüm kesimlerine ulaşılması amacıyla muhtarlara, din görevlilerine, kanaat önderlerine, mülki amirlere ve yerel yönetimlere, erken yaşta ve zorla evlilikler konusunda bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmaları yapılacaktır.
- Müfredata ilişkin eğitim programları yapılandırılırken erken yaşta evliliğe özendirici unsurların yer almamasına dikkat edilecektir.
- Görsel ve yazılı medyada, erken yaşta ve zorla evliliğe özendiren program ve yayınların tespiti yapılarak gerekli tedbirler alınacaktır.
- Mevsimlik tarım işçisi çocukların eğitim sistemine dâhil edilmesi için lokal tedbirlerden ziyade sistematik tedbirler alınacaktır.

Bakanlığımız tarafından yürütülmekte olan “Şartlı Nakit Transferi” uygulaması da kız çocuklarının eğitimlerine devam etmesine yönelik pozitif ayrımcılık unsurları içermektedir.

Bakanlığımız tarafından 2013-2014 yıllarında ikincisi gerçekleştirilen Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırması’nın soru formuna erken yaşta evliliklere ilişkin sorular eklenmiş olup, araştırma sonuçları Aralık 2014’te kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Sağlık Bakanlığı’nın hizmet birimlerinden biri olan Türkiye Halk Sağlığı Kurumu (THSK)’nin teşkilat yapısı içinde bulunan Çocuk ve Ergen Sağlığı Daire Başkanlığı çocuk ve ergenlerin üreme sağlığı, adolesan gebelikler gibi konularda görev yapmaktadır. Daire Başkanlığı tarafından 2002 yılından itibaren yürütülmekte olan “Adolesan ve Genç Sağlığı ve

Gelişimi Programı” kapsamında farklı illerde toplamda 41 adet Gençlik Danışma ve Sağlık Hizmet Merkezi görev yapmaktadır.

Söz konusu faaliyetler; İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve Sağlık Bakanlığı sorumluluğunda yürütülmektedir.

Ayrıca 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunu’nun 5’inci Maddesinde “Koruyucu ve destekleyici tedbirler, çocuğun öncelikle kendi aile ortamında korunmasını sağlamaya yönelik danışmanlık, eğitim, bakım, sağlık ve barınma konularında alınacak tedbirlerdir. Bunlardan;

Eğitim tedbiri, çocuğun bir eğitim kurumuna gündüzlü veya yatılı olarak devamına; iş ve meslek edinmesi amacıyla bir meslek veya sanat edinme kursuna gitmesine veya meslek sahibi bir ustanın yanına yahut kamuya ya da özel sektöre ait işyerlerine yerleştirilmesine yönelik tedbirdir" hükmü yer almakta, aynı Kanunun 45 inci Maddesinde ise eğitim tedbirinin Milli Eğitim Bakanlığı ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yerine getirileceği belirtilmektedir.

Bununla birlikte çocukların yüksek yararı ve esenliği açısından hizmetlerin daha iyi sunumu ve kurumlararası işbirliği için ilgili Bakanlıklarla çalışmalar sürdürülerek, Bakanlıklar düzeyinde; Merkezi Koordinasyon, il ve ilçe düzeyinde il/ilçe koordinasyonları oluşturulmuş; Merkezi, İl ve İlçe koordinasyonların amacı, tedbir kararlarının izlenmesi etkin uygulanmasının önündeki engellerin giderilmesi, erken uyarı sistemi ile risk alanlarının tespit edilerek çocuk koruma alanında kurumlar arası koordineli çalışmaların yürütülmesidir. Söz konusu koordinasyonların işlerliğinin artırılması amacıyla çalışmalar sürdürülmektedir.